

Hvilken vei går norsk økonomi?

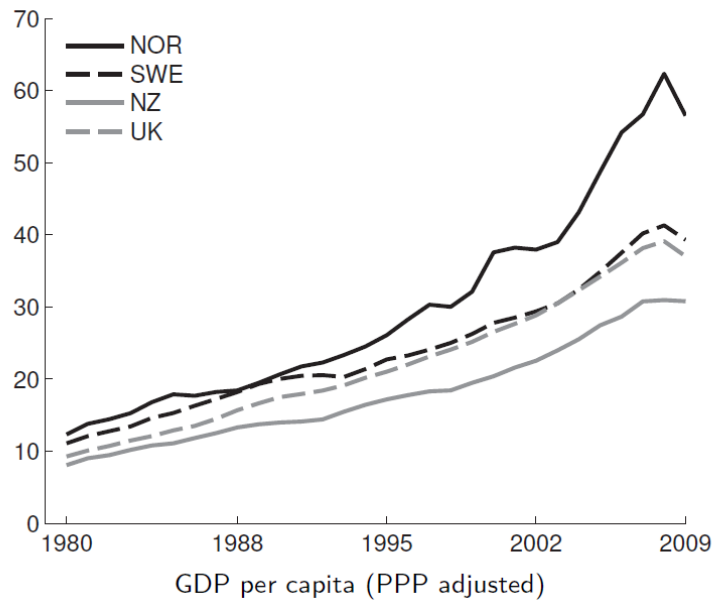
Arbeiderpartiets nyttårskonferanse
6. januar 2016

Hilde C. Bjørnland

Senter for anvendt makro- og petroleumsøkonomi

The Economist: Norway oil riches

2013: Rich cousin in the North

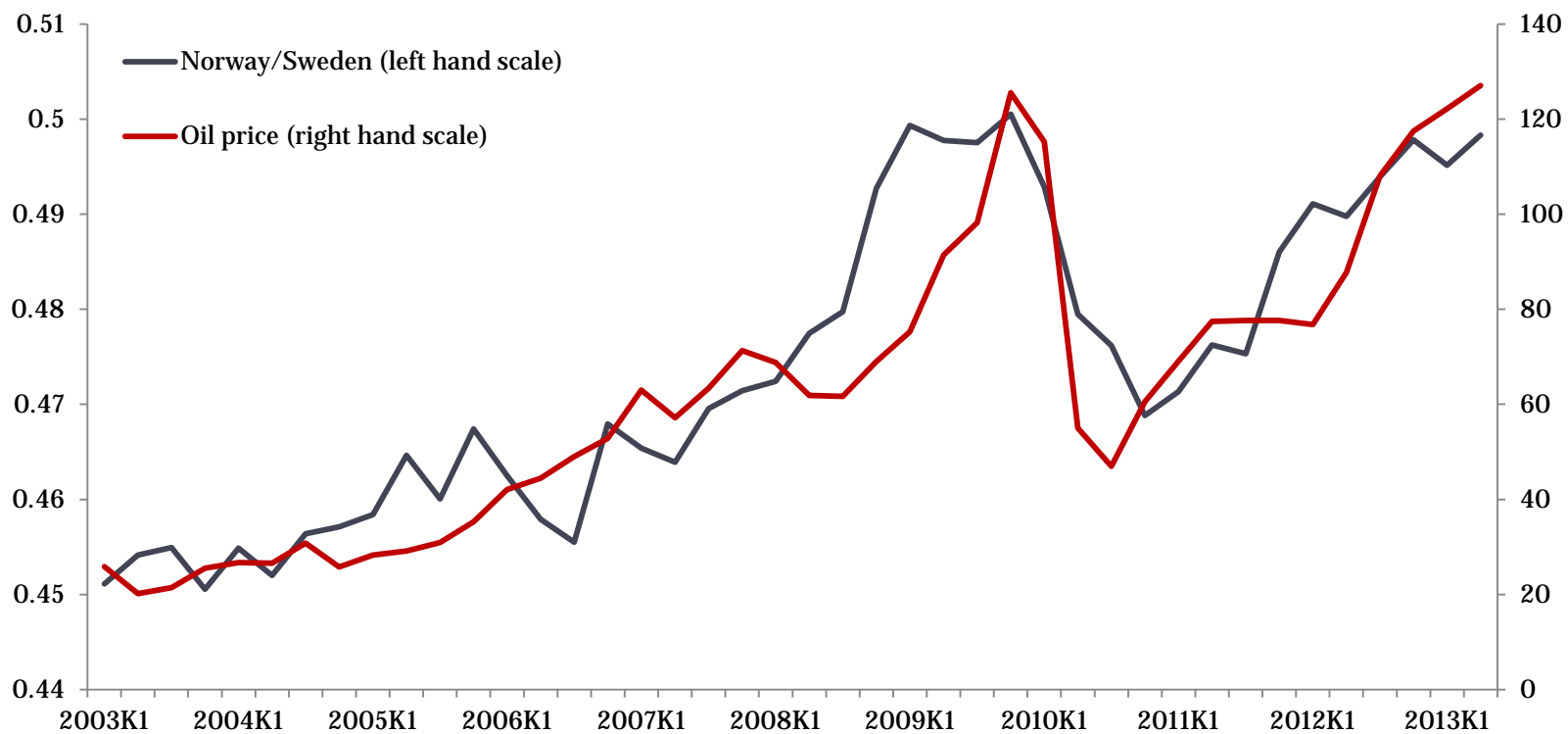
2015: Norwegian Blues

Oljens ringvirkninger

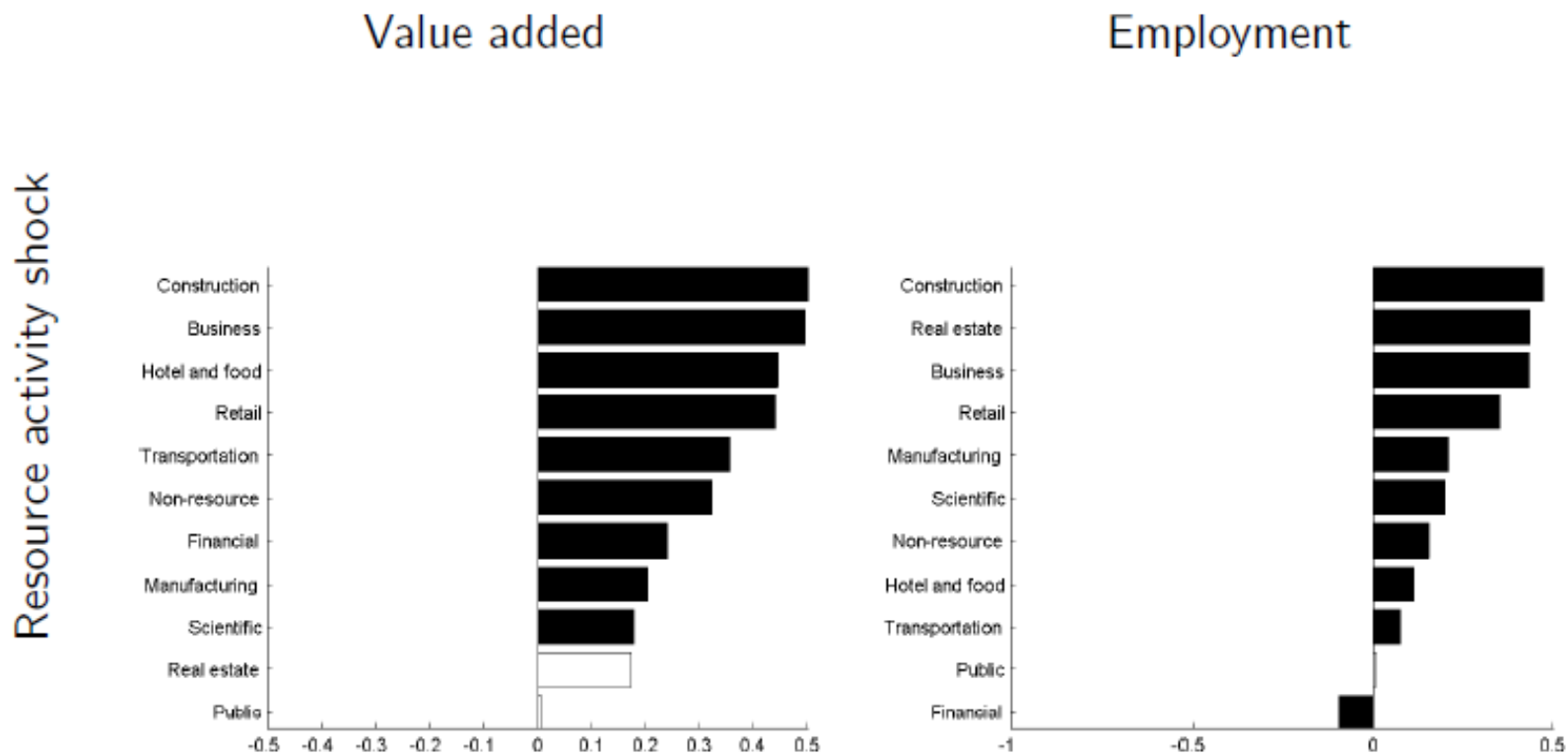
Fra særstilling til omstilling

Oljeprisen og verdiskapning (BNP) i Fastlands-Norge relativt til Sverige

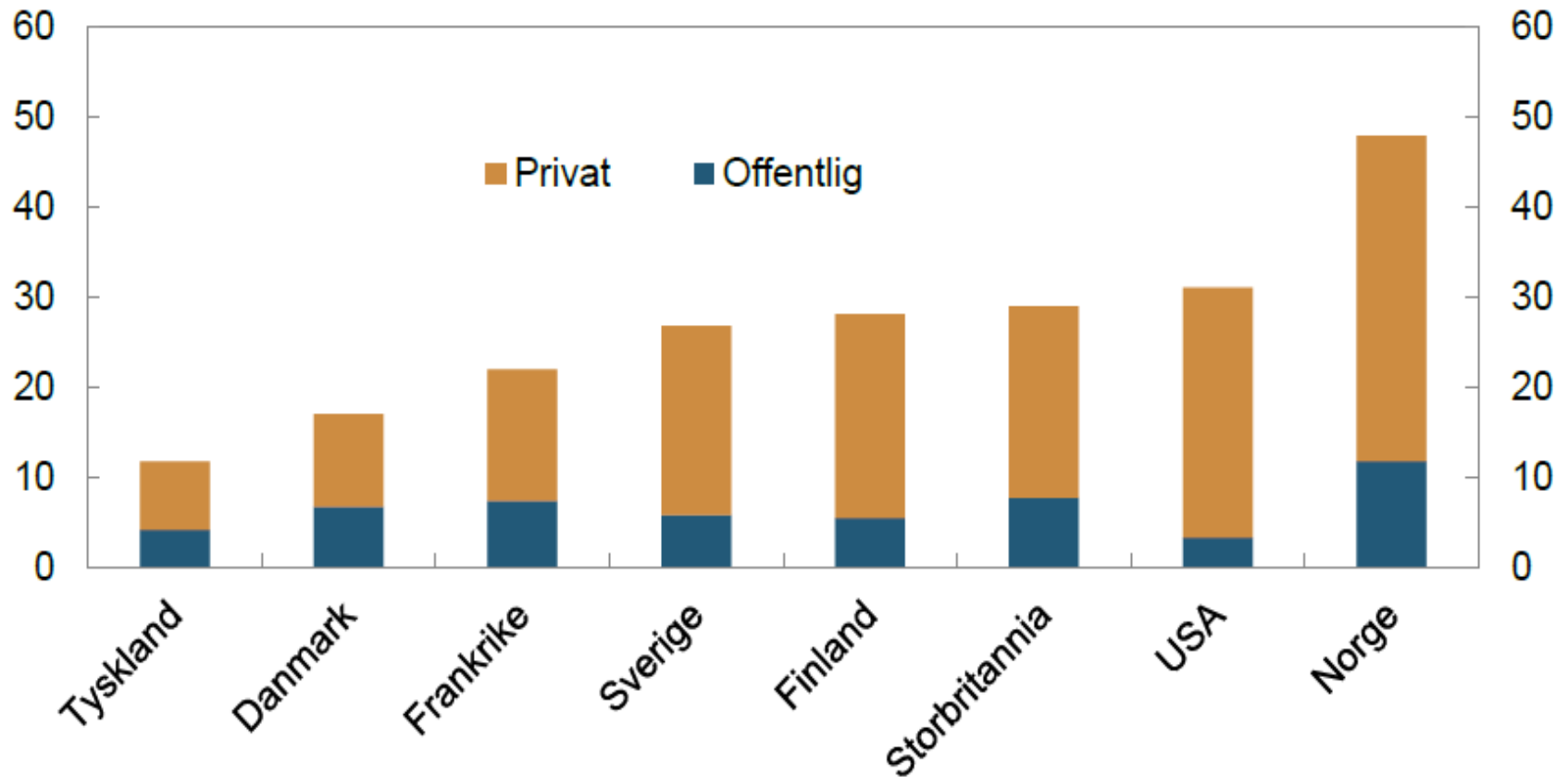
Source: SSB, SCB and Hilde C. Bjørnland

Store ringvirkninger fra olje-og gassektoren til andre næringer 1996-2012: Gjennomsnittlig effekt etter en 1% økning i aktivitet i petroleumsektoren, prosent

Forbruksfest!

Vekst i offentlig og privat forbruk siden 2000. Volum. Prosent

Source: Norges Bank (2015)

Men oljeprisen har også økt. Løftet kostnadene på sokkelen med mer enn 300 %. Må justeres ned.

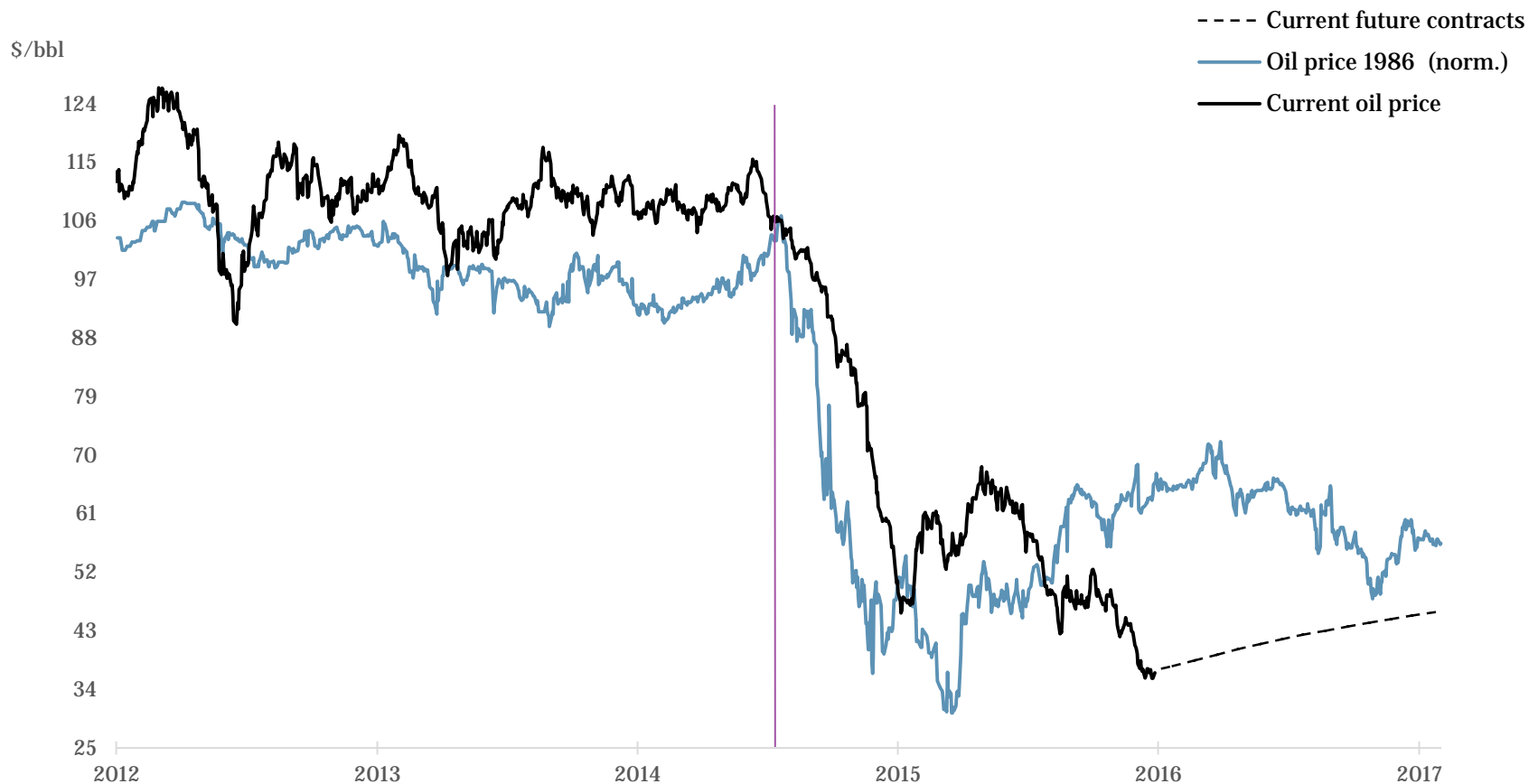

NÅ SNUR FORTEGNET!

- Oljenedturen

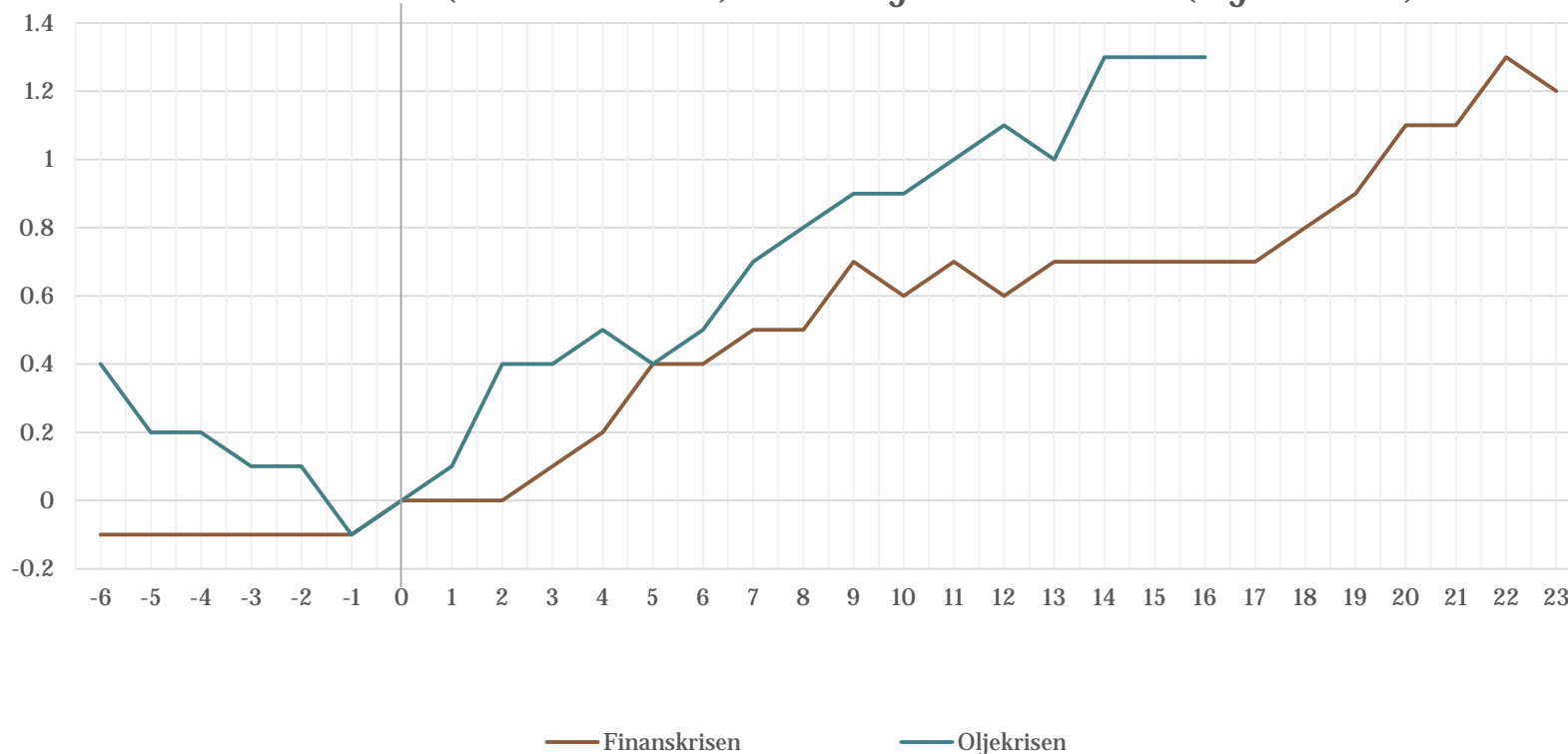
Long way to recovery! The current oil price decline versus the (supply driven) decline in 1986; Crude oil - Brent

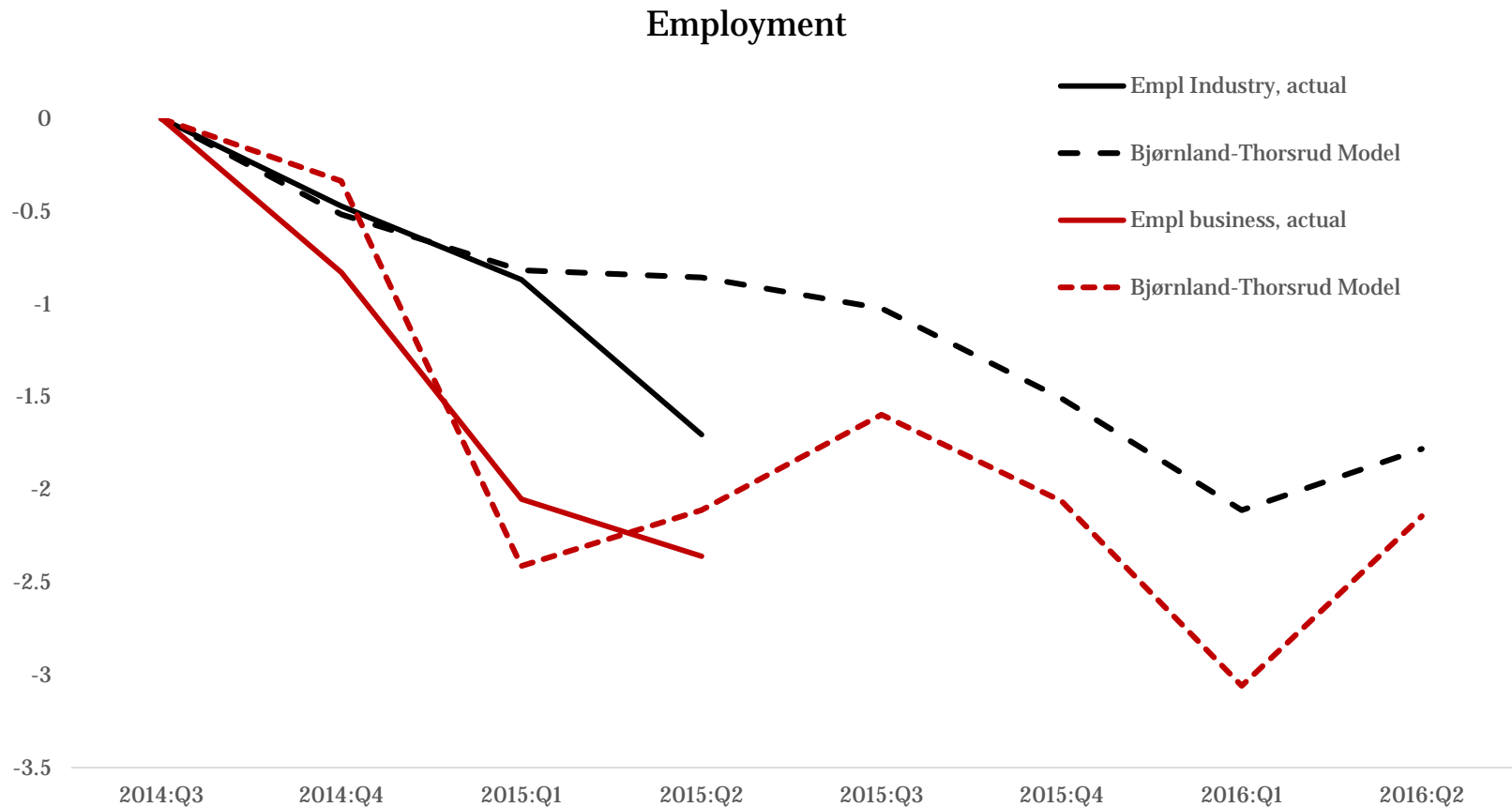
Source: Hilde C. Bjørnland

Ledigheten øker raskt

AKU ledighet, akkumulert endring prosentpoeng:
Juni 2008=0 (finanskrisen) versus juni 2014 =0 (oljekrisen)

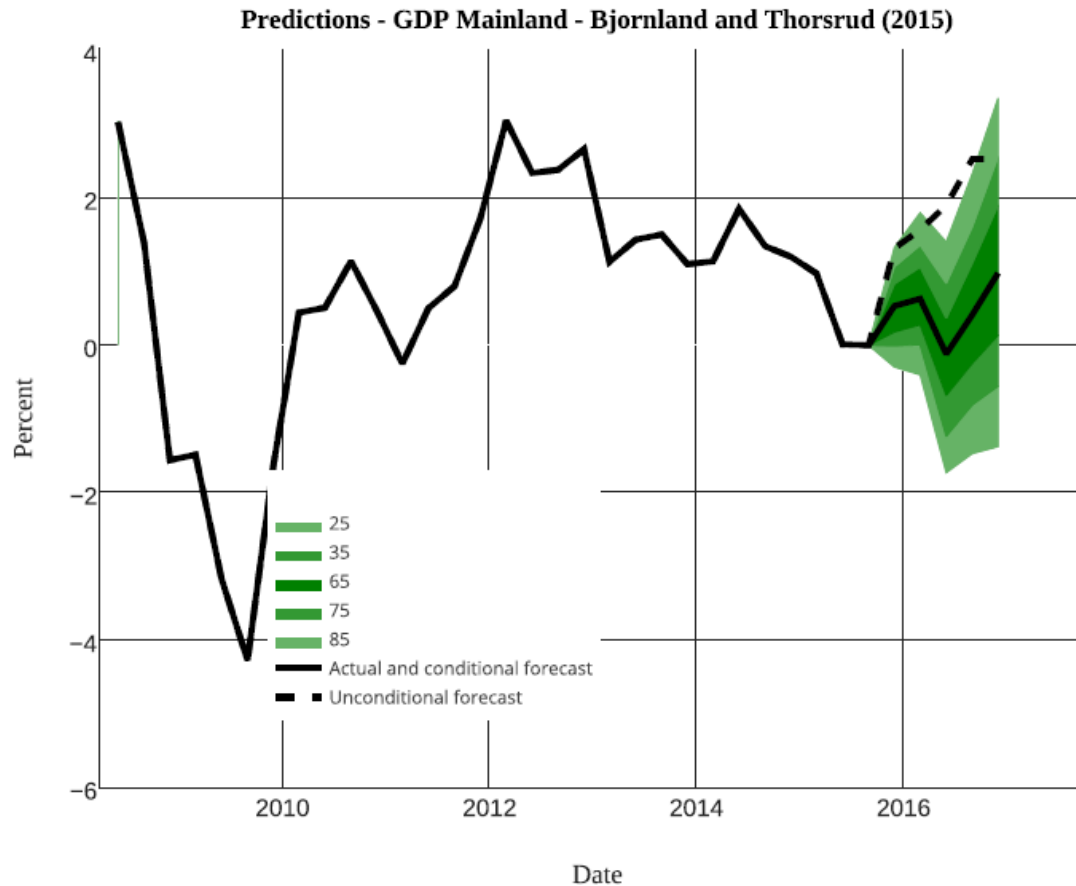

Negative ringvirkninger: Sysselsetting: Årlig endring og anslag fra model (50% fall i oljeprisen)

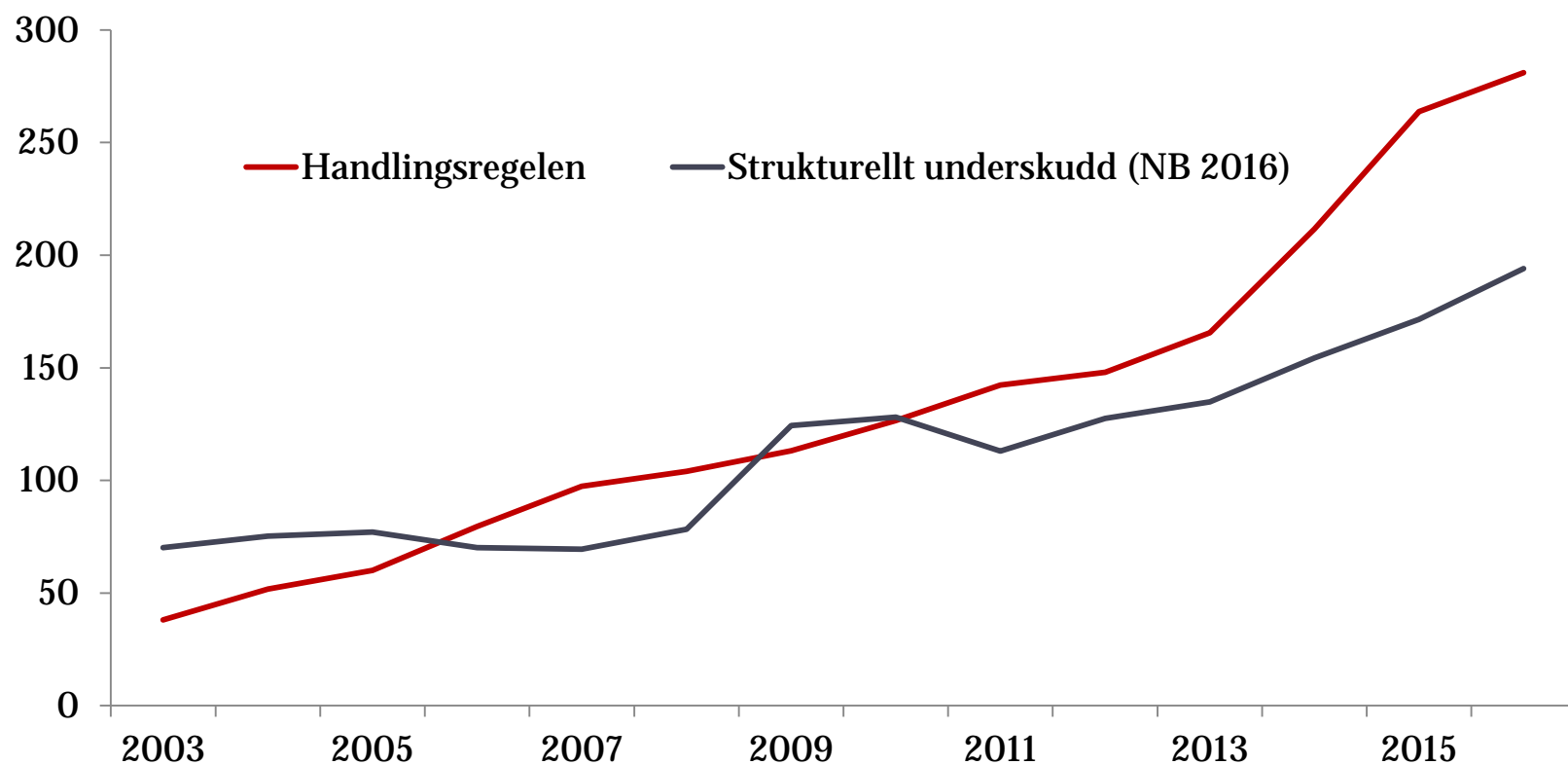
Source: Bjørnland and Thorsrud (2015)

Effekten av et mer vedvarende fall i aktiviteten i olje for fastlandsøkonomien

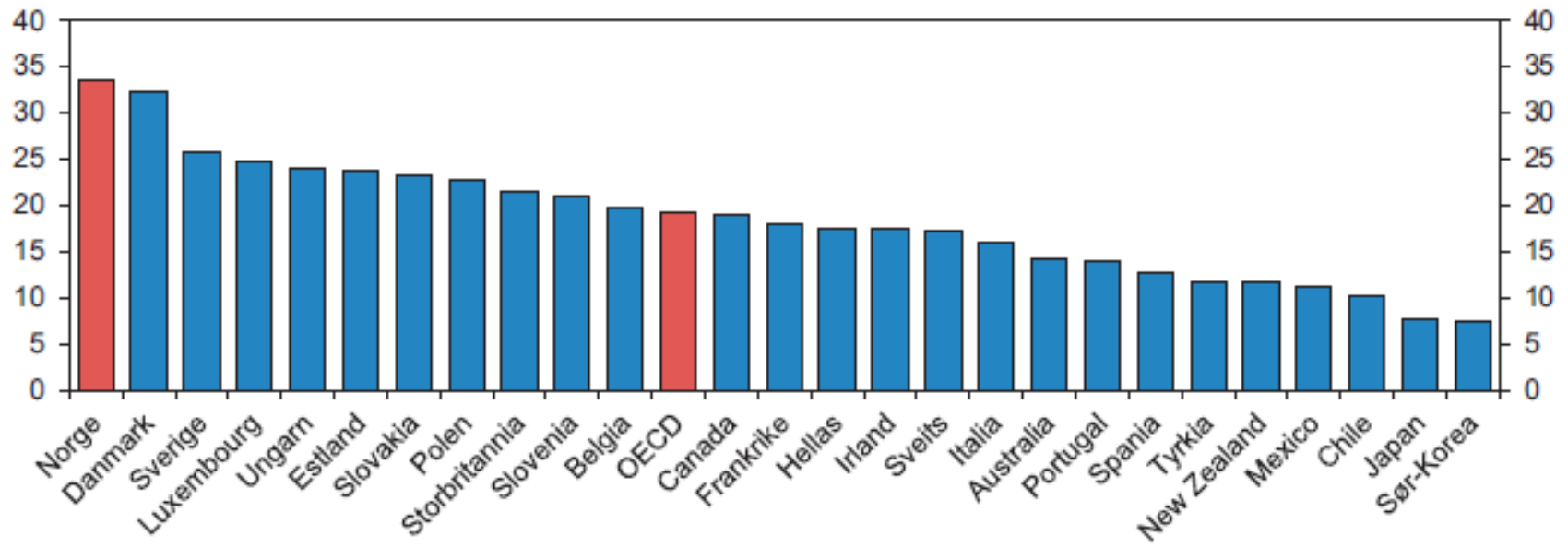
Utfordringer og virkemidler i oljenedturen

Bruker 'rekordmye', 194 mrd.

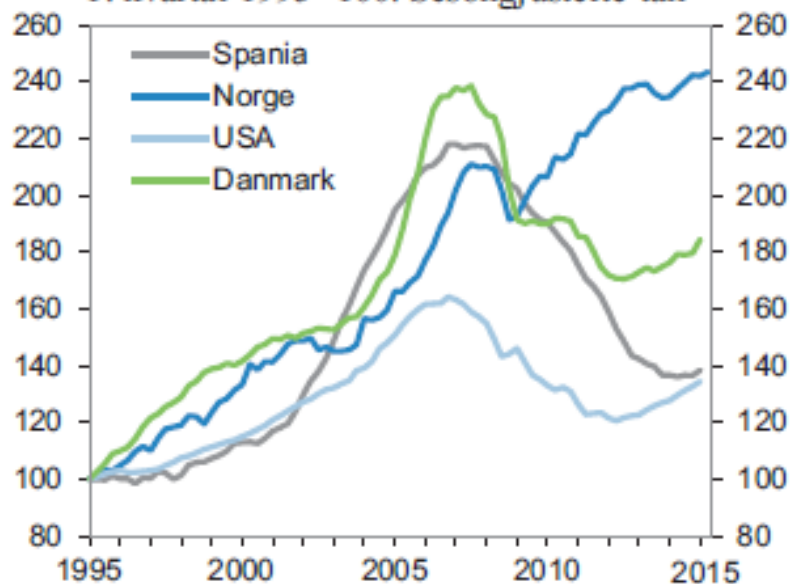
En stor offentlig sektor, effektiv?

A. Sysselsetting i offentlig forvaltning. Prosent av arbeidsstyrken. 2013

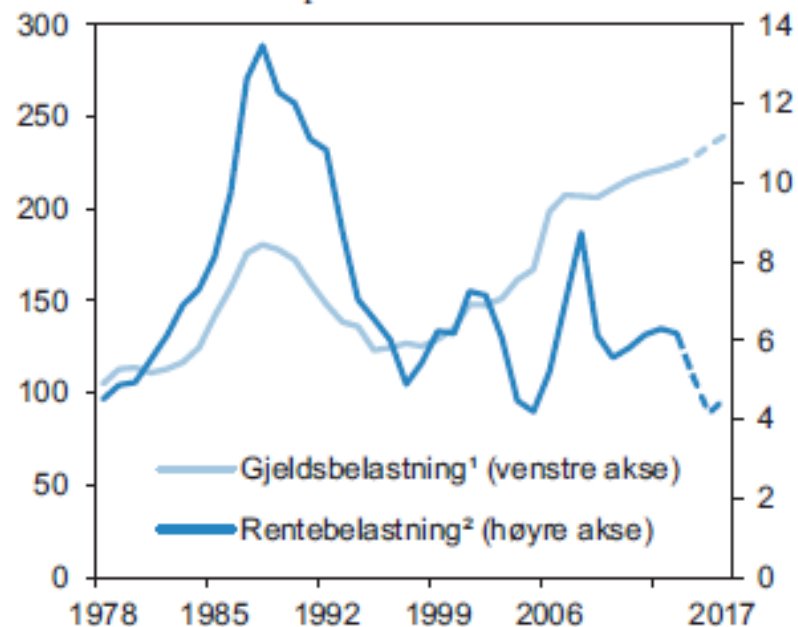

Pengepolitikken: kortsiktig stimulas, men langsiktige utfordringer i boligmarkedet - rom for beskatning

A. Reelle boligpriser i utvalgte land. Indeks. 1. kvartal 1995=100. Sesongjusterte tall

B. Husholdningenes gjeld og renteutgifter. Prosent av disponibel inntekt

Kilde: Nasjonalbudsjett 2016

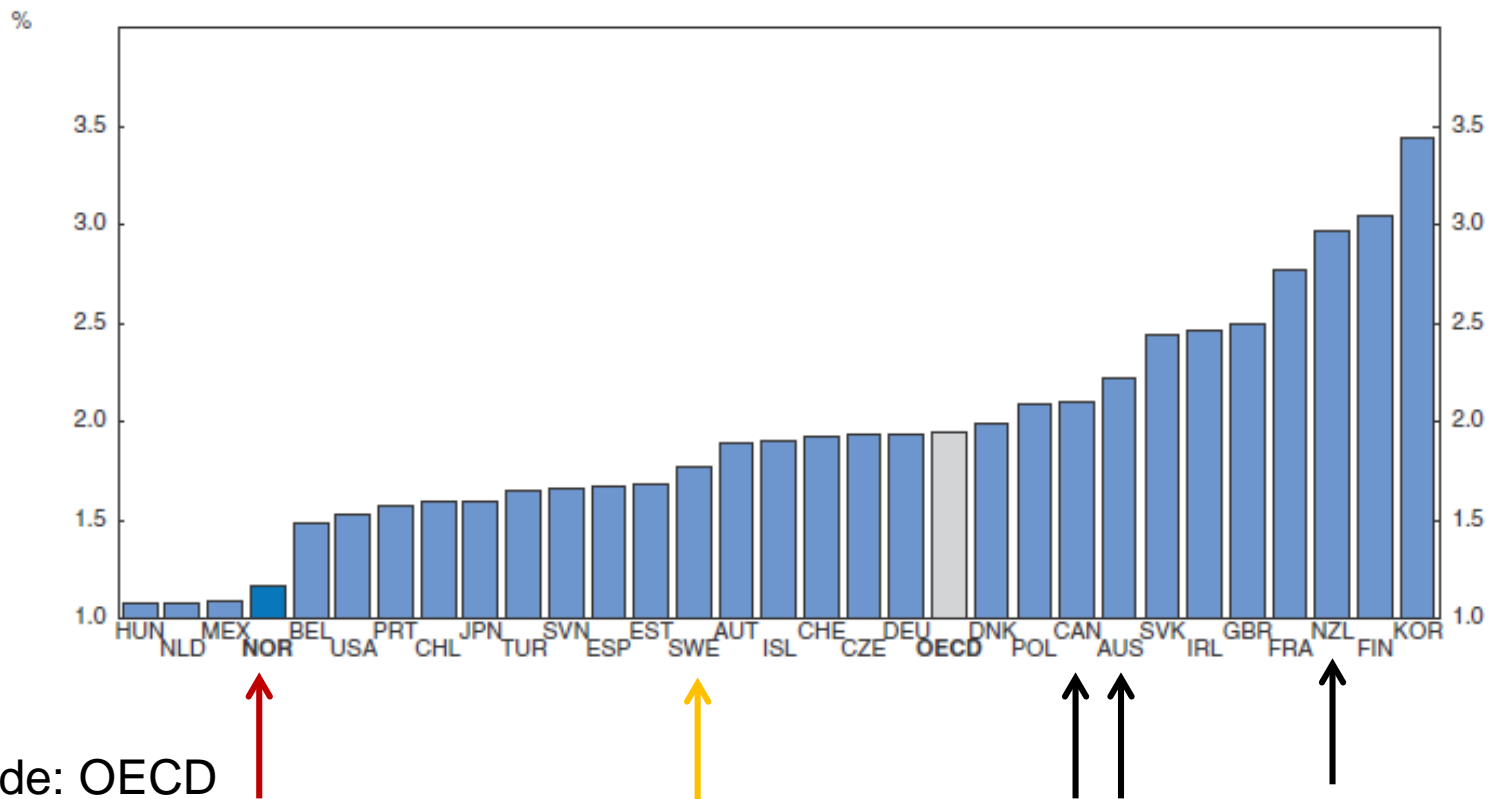
Made in Norway

- Hva er vi gode på? Hva er «Made in Norway?» Hvordan skiller vi oss fra Sverige og Danmark?
- *«Made in Italy» ('Gave') Unikt og høy kvalitet – Utviklet, pakket og produsert i Italia: Mote, mat, møbler og mekanikk.*
- Norge: Utvinning av råvarer: Olje og gass, vannkraft og litt fisk...
- Høykompetent og verdensledende leverandørindustri. «Made in Norway»
- Men kan bli bedre på foredling av fisk, etc...
- God drahjelp fra valutakurs – men ikke en langvarig venn

Få mer ut av de ressursene vi har

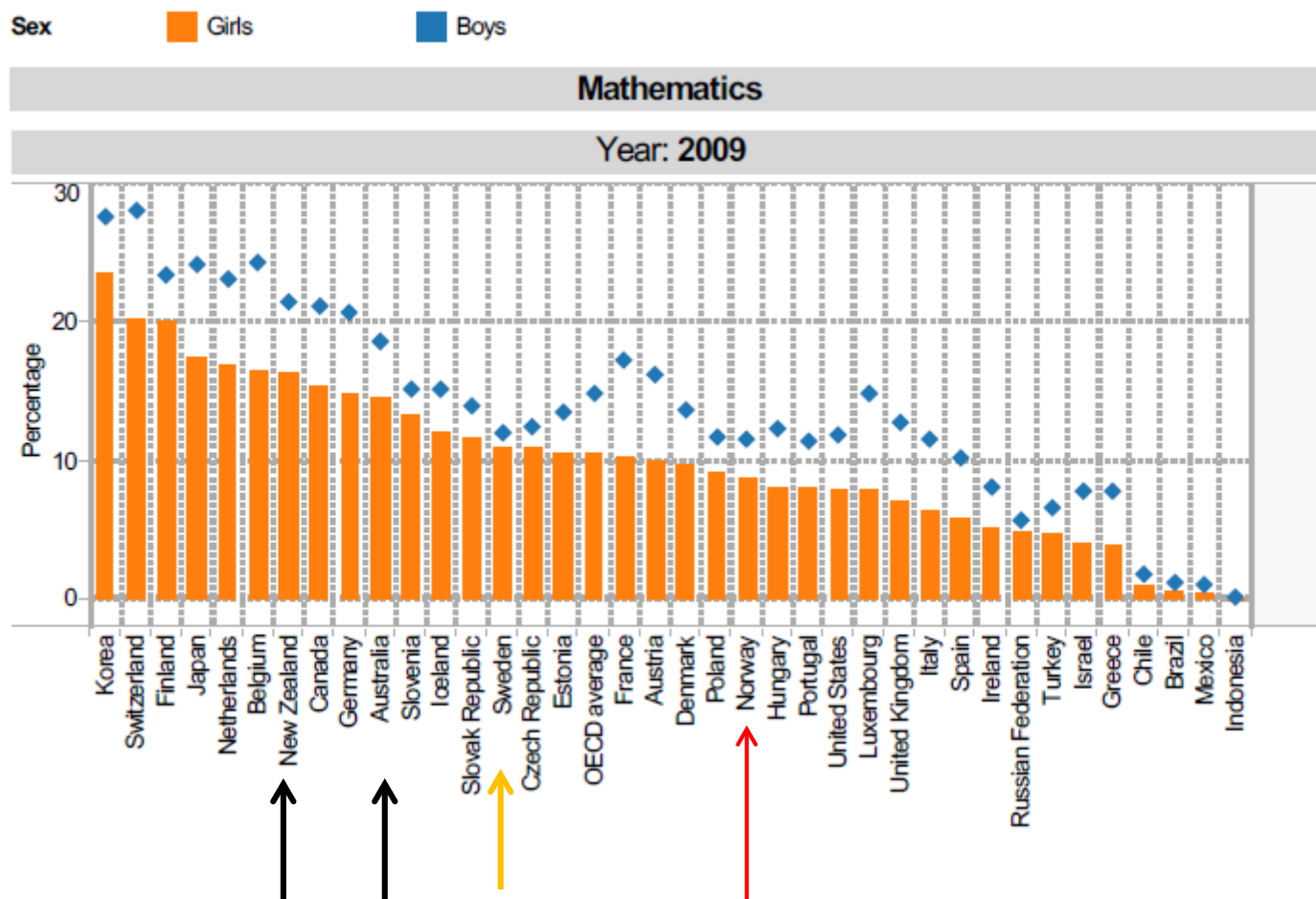
- Gjennom å bidra til kostnadseffektiv utnyttelse av råvarene i havet.
- Gjennom å støtte oppstart av nye teknologibedrifter som kan utnytte kunnskapen fra offshore.
- Gjennom støtte til utvinning av annen og mer miljøvennlig energi.
- Gjennom å legge til rette for et fleksibelt arbeidsmarked, ved for eksempel å tillate at arbeidsledige ingeniører kan jobbe som lærere i skolen, selv uten å ha tatt pedagogikk.

Andel med utdanning i teknologitunge områder er lav (evne til entreprenørskap)

Kilde: OECD

Kan legge til utfordringer: Andel elever med topp score i matematikk...

Takk for meg!

Noen kilder:

- ❑ Bjørnland, H.C. and L.A. Thorsrud (2015) "Boom or gloom? Examining the Dutch disease in two-speed economies", forthcoming *Economic Journal*

http://www.bi.edu/InstitutterFiles/Samfunns%C2%B0konomi/CAMP/Working_CAMP_6-2014.pdf

- ❑ Bjørnland, H.C. and L.A. Thorsrud (2015b) "Commodity prices and fiscal policy design: Procyclical despite a rule" CAMP Working Paper Series No 5/2015

http://www.bi.edu/InstitutterFiles/Samfunns%C2%B0konomi/CAMP/Working_CAMP_5-2015.pdf

Disclaimer.

- **All opinions and estimates in this presentation are, regardless of source, given in good faith. The user assumes the entire risk related to the use of this information.**